

tegen van Oorschots benoeming opponeerde, is ons onbekend (wij achten het mogelijk dat zij er niet in is gekend dat van Oorschot hoofd van het BBO zou worden). De enige die met die benoeming (15 maart '44) duidelijk in zijn maag zat, was de benoemde zelf. Van Oorschot was bescheiden genoeg om te beseffen hoe weinig hij het werk kende dat hij moest gaan organiseren. De eerste die hij opzocht, was Somer. Deze was wegens ziekte afwezig. Tegen de oudste aanwezige officier, Sanders, zei van Oorschot toen, zo vernam van Houten enkele dagen later: 'Ze zijn met mij van de wal in de sloot.'¹ Sanders zei hem dat Somer te bed lag en gaf hem zijn adres. Deze kreeg vervolgens, aldus weer van Houten, van van Oorschot te horen 'dat hij niets van zijn nieuwe functie afwist en hoopte met BI zo nauw mogelijk te mogen samenwerken om er eventueel achter te komen.'² Enkele dagen later kon van Houten zelf met van Oorschot kennis maken. 'Een heel brave en vriendelijke man', noteerde hij,

'maar weet niets van zijn nieuwe taak en maakt steeds opmerkingen die de plank misslaan . . . (Hij) klaagt er over dat hij zich nog nergens in een 'eigen bureau' kan neervleien. 'Stelt u zich voor, mijnheer van Houten', zegt hij, 'ik word bij de minister geroepen en hij vertelt me: 'Je moet die baan overnemen.' 'Goed', antwoord ik, 'wat is het voor een baan?' 'Dat moet je maar in overleg met de Bruyne en Somer gaan uitvinden.' Ik vraag dan: 'Waar is mijn bureau?' Antwoord: 'Je hebt nog geen bureau.' 'Waar zijn dan mijn mensen?' 'Je hebt nog geen mensen.' En daar sta ik, mijnheer van Houten!' En zo gaat de generaal door, maar ik vind hem toch wel een sympathiek mannetje en wij sluiten maar meteen vriendschap, elkaar belovende dat wij zoveel mogelijk de koppen bij elkaar zullen steken om elkaar, waar nodig, te helpen.'³

'Wat wist ik van die ondergrondse beweging hier?', vertelde van Oorschot, eerlijk als hij was, aan de Enquêtecommissie.

'Daar kón ik ook niets van weten. Toen dacht ik: als ik er niets van weet, dan moet ik tenminste ondergeschikten hebben die er wèl van weten, en ben ik gegaan naar 'de Oranjehaven'. Daar heb ik iemand uitgezocht waarvan ik op het oog dacht dat hij mij wel aan zou staan: de heer de Graaf . . . Die wist het wèl. Die kon een telegram zien en wist dadelijk te zien of het fout was en de heer de Graaf kende al de namen van die mensen, daar hij hier in de ondergrondse gewerkt had.'⁴

¹ Ch. H. J. F. van Houten: 'Dagboek', 6 april 1944. ² A.v., 1 april 1944. ³ A.v., 6 april 1944. ⁴ Getuige J. W. van Oorschot, *Enq.*, dl. IV c, p. 343.